

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 5/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť N. P., nar. ..., toho času vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj namietaného porušenia práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť N. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2009 doručená sťažnosť N. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi a ďalšiemu spoluobžalovanému bolo vedené trestné stíhanie pre podozrenie z dlhodobého páchania závažnej organizovanej trestnej činnosti [okrem iného pre podozrenie zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, z trestných činov vraždy podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 a 2 písm. b) a písm. i) a j) a hrubého nátlaku spolupáchateľstvom podľa § 235a) ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona].

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku [pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“)] z 24. februára 2009 sp. zn. BB 3 T 3/2008 bol sťažovateľ odsúdený na výnimočný trest odňatia slobody.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu v trestnom konaní požiadal 8. septembra 2009 najvyšší súd o prepustenie z väzby s odôvodnením, že špeciálny súd „*bol vyhlásením nálezom PL. ÚS 17/08 v Zbierke zákonov v podstate zrušený*“ pre svoju „*protiústavnosť*“.

Najvyšší súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol uznesením sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009.

Podľa sťažovateľa špeciálny súd, ktorý opakovane preskúmaval zákonnosť jeho väzby (všetky jeho žiadosti zamietol, pozn.), „*neprijal ponúknutú kauciu – peňažnú záruku - ani neprijal návrh na aplikáciu inštitútu probačného a madiačného úradníka*“ a napokon 24. februára 2009 rozhodol rozsudkom, nespĺňal atribút nezávislosti od výkonnej moci.

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 a na to, že do väzby bol vzatý už na základe uznesenia špeciálneho súdu sp. zn. BB Pšv 18/2006 z 27. augusta 2006 a „*väzba v prípravnom konaní bola niekoľkokrát predlžovaná na návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR. Súdna väzba začala plynúť od 08. 02. 2008, teda od momentu podania obžaloby*

prokurátorom ÚŠP GP SR na v tom čase vecne i miestne príslušný Špeciálny súd v Pezinku, ktorý konal a rozhodoval o podanej obžalobe pod sp. zn. BB 3 T 3/2008. “.

Sťažovateľ tvrdí, že uznesenia vydané špeciálnym súdom týkajúce sa posudzovania zákonnosti jeho väzby (rozhodnutia vydané v období od 27. augusta 2006 až dosiaľ) sú z uvedeného dôvodu protiústavné.

Toto konštatovanie neovplyvní ani „fakt, že proti rozhodnutiam ŠS bol prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhodoval najvyšší súd, ktorého ústavnosť samozrejme nikto nespochybňuje, avšak podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva... obe stupne súdov... musia poskytovať základné procesné záruky, t. j. nezávislosť od výkonnej moci, nestrannosť“.

Sťažovateľ taktiež namieta, že napádané uznesenie najvyššieho súdu z 5. októbra 2009 sp. zn. 2 Toš 5/2009 nie je správne ani zákonné, úvahy v ňom uvedené sú arbitrárne a sú v rozpore s právnou logikou. Tvrdí, že «nebolo úlohou najvyššieho súdu skúmať, či bol alebo nebol špeciálny súd zriadený v súlade s ústavou, túto otázku zodpovedalo Plénum ÚS SR v náleze PL. ÚS 17/08. Hmotnoprávne účinky nálezu o nesúlade právneho predpisu sa stávajú „EX TUNC“, inými slovami možno povedať, že na špeciálny súd sa hľadá, akoby nikdy nebol súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, aj nález PL. ÚS 17/08 teda platí EX TUNC, to znamená „bolo anulované od počiatku“ (uznesenie o zjednotení odchylných právnych názorov z 11. 10. 2006 sp. zn. PLz. ÚS 1/06-4).» (Toto uznesenie nemožno aplikovať na prípad nesúlady zákona č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 267/2004 Z. z. s ústavou, pozn.).

Sťažovateľ ďalej uvádza, že najvyšší súd nevykladal nález sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 ústavne súladným spôsobom a stotožnil sa so „závermi šiestich sudcov ÚS SR vyjadrenými v tzv. odlišnom stanovisku k nálezu PL. ÚS 17/08“, a nie s väčšinovým názorom siedmich sudcov, ktorý je všeobecne záväzný.

Spochybňovanie citovaného nálezu ústavného súdu je v rozpore s princípom právneho štátu a právnej istoty vyjadrenými v čl. 1 ods. 1 ústavy, pretože ústavný súd v citovanom náleze povedal, že „špeciálny súd bol kreovaný v rozpore s ústavou, okrem iného aj v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy“.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ďalej podrobne uvádza, že v zmysle uvedených článkov ústavy, listiny, ako aj v zmysle ustanovení článkov dohovoru musí byť každé pozbavenie osobnej slobody jednotlivca zákonné, čo zahŕňa požiadavku zákonného základu zásahu do osobnej slobody, ako aj požiadavku rešpektovania zákona, pokiaľ ide o podmienky zásahu a predpísaný postup pri ňom. O zákonnosti väzby rozhoduje súd, ktorý je nestranný a nezávislý, čo v trestnej veci sťažovateľa nebolo splnené, pretože ho na výnimočný trest odňatia slobody odsúdil senát špeciálneho súdu rozsudkom sp. zn. BB 3 T 3/2008 z 24. februára 2009, ktorý bol kreovaný v rozpore s ústavou. Sťažovateľ v sťažnosti cituje nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08, rozoberá jednotlivé namietané porušenia práva a na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 05. októbra 2009 porušil základné práva N. P. podľa čl. 1 ods. 1, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 5 ods. 1 písm. a), ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 8 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Listiny základných práv a slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 05. októbra 2009 zrušuje a vec mu vracia, aby ju znovu prerokoval a rozhodol

3. N. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100.000, eur..., ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť N. P. do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, , II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009 (zamietol jeho žiadosti o prepustenie z väzby), ktoré považuje za nezákonné a neústavné jednak pre jeho arbitrárnosť, a tiež preto, že je v rozpore

s právnou logikou, ale najmä z toho dôvodu, že v prvom stupni o odsúdení sťažovateľa, resp. o žiadostiach z prepustenie z väzby vždy rozhodoval špeciálny súd (sťažovateľ bol rozsudkom z 24. februára 2009 sp. zn. BB 3 T 3/2008 odsúdený na výnimočný trest odňatia slobody), ktorý bol nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 publikovaným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zrušený pre svoju „*protiústavnosť*“.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda je zaručená.

Podľa čl. 8 ods. 2 prvej vety listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na dobu ustanovenú zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o

zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Vychádzajúc z petitu sťažnosti ústavný súd (ktorým je pri svojom rozhodovaní viazaný podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) zameral v prvom rade svoju pozornosť na preskúmanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 5. októbra 2009 sp. zn. 2 Toš 5/2009 a zisťoval, či dané rozhodnutie nie je arbitrárne, t. j. či je zákonné a ústavne akceptovateľné, či námietky sťažovateľa sú v príčinnej súvislosti s obsahom jednotlivých namietaných porušení základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru a či sú opodstatnené. Na druhej strane čiastočne zobral do úvahy aj tvrdenie sťažovateľa, že *„nebolo úlohou najvyššieho súdu skúmať, či bol alebo nebol špeciálny súd zriadený v súlade s ústavou, túto otázku zodpovedalo Plénum ÚS SR v náleze PL. ÚS 17/08“*.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Zo sťažnosti a z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ a ďalší obžalovaný J. B. *„podali 18. septembra 2009, prostredníctvom obhajcu JUDr. J. S.,*

žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu“. V žiadosti namietali, že «Plénum Ústavného súdu Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL ÚS 17/08, ktorý bol zverejnený v Zb. zák. č. 290/2009 dňa 17. júla 2009, v podstate „zrušil“ Špeciálny súd ako taký», a z toho nálezu tiež vyplýva, že „Špeciálny súd bol zriadený v rozpore s Ústavou SR, rozhodnutia o väzbe (uznesenia o vzatí do väzby, uznesenia o predlžovaní lehoty väzby), ale aj rozhodnutia v merite veci nemôžu byť ústavne akceptovateľné“...

Najvyšší súd Slovenskej republiky najprv preskúmal existenciu dôvodov väzby u oboch obžalovaných a v rozhodnutí konštatoval, že v štádiu konania, v ktorom sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby, dôvody väzby trvajú nezmenene ďalej. Uzavrel, že vo vzťahu k sťažovateľovi existuje dôvodné podozrenie zo spáchania úmyselnej trestnej činnosti, z ktorej bol riadne obvinený. Ďalej konštatoval, že „Dôvodom vzatia oboch obžalovaných do väzby bola dôvodná obava, že ujdú, alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, alebo trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Tak ako to bolo uvedené už aj v predchádzajúcich rozhodnutiach konajúcich súdov, táto obava aj naďalej trvá a je odôvodnená konkrétnymi skutočnosťami. Obžalovaní sa nezdržovali na adrese trvalého bydliska, jednotlivým procesným úkonom sa vyhýbali, nepreberali si predvolania na procesné úkony a tiež pokusy o ich predvedenie políciou boli neúspešné, čo viedlo až k vydaniu príkazov na ich zadržanie. V súčasnej dobe k týmto dôvodom pribudol aj ten, že obžalovaní boli, hoci zatiaľ neprávoplatne, odsúdení na dlhoročné nepodmienečné tresty odňatia slobody. Tieto okolnosti vo svojom súhrne aj v tomto štádiu konania dostatočne odôvodňujú obavu, že pokiaľ by boli prepustení z väzby na slobodu správali by sa spôsobom predpokladanom v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Obžalovaný N. P. bol vzatý do väzby aj z dôvodu tzv. preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Aj v tomto prípade je nutné, tak ako v predchádzajúcich rozhodnutiach o existencii a trvaní väzby obžalovaného konštatovať, že tento sa v minulosti do rozporu so zákonom už dostal, v súčasnej dobe je stíhaný z veľmi závažnej trestnej činnosti páchanej viacerými skutkami. Ani v tomto štádiu konania nenastali také okolnosti, ktoré by obavu z možného pokračovania v páchaní trestnej činnosti, pokiaľ by obžalovaný bol prepustený na slobodu, vyvrátili“.

Sťažovateľ taktiež namietal, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je arbitrárne, pretože sa nevyrovnalo s výhradami sťažovateľa a obhajoby týkajúcimi sa neústavnosti špeciálneho súdu.

K podstate týchto sťažovateľových námietok najvyšší súd uviedol, že «sa zaoberal aj sťažnostnou námietkou obhajoby, že Špeciálny súd Pezinok, bol podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 vytvorený ústavne nekonformným spôsobom, a preto podľa obhajoby jeho rozhodnutia nemôžu byť ústavne akceptovateľné. Predmetný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky bol zákonom predpísaným spôsobom zverejnený (rozumej v Zbierke zákonov Slovenskej republiky) a stal sa tým záväzným a účinným v ten istý deň, ako nadobudol účinnosť Zákon o Špecializovanom trestnom súde a zmene a doplnení niektorých zákonov z 18. júna 2009 č. 291/2009 Z. z., do kompetencie ktorého (o. i.) prešli aj všetky veci bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku, ako aj kompetencia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam bývalého Špeciálneho súdu.

Konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa stotožnil so závermi šiestich sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyjadrenými v tzv. odlišnom stanovisku, ktoré tvoria súčasť nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009, osobitne so závermi v článku II k bodu 3 výrokovej časti nález, podľa ktorého „Právoplatné, ale nevykonané rozsudky Špeciálneho súdu vydané v trestnom konaní do dňa straty účinnosti zákona č. 458/2003 Z. z o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú na základe tohto rozhodnutia dotknuté dôvodom na obnovu konania podľa ustanovení Trestného poriadku v zmysle § 41b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.“

Vychádzajúc z uvedeného výroku bodu 3. skôr citovaného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky je zrejmé, že osoby právoplatne odsúdené neústavné vzniknutým Špeciálnym súdom nie sú podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 oprávnené uplatniť z dôvodov uvedených v citovanom náleze návrh na povolenie obnovy konania z dôvodov § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. Spomínaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky však vôbec nerieši otázku ako naložiť napr. s úpravou

podmienok obnovy konania podľa § 394 ods. 4 Tr. por. Procesný senát najvyššieho súdu v tomto smere považuje za potrebné podotknúť, že nie je tým orgánom, ktorý by mal naznačené pochybnosti a úvahy riešiť.

Podľa § 7 ods. 1 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je o takej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného štátneho orgánu, orgány činné v trestnom konaní a súd sú takým rozhodnutím viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného.

Vychádzajúc striktne z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 nemožno inak než konštatovať, že tento nález žiadnym spôsobom neriešil otázku, ako posudzovať po vydaní predmetného nálezu neprávoplatné rozhodnutia býv. Špeciálneho súdu, vrátane rozhodnutí tohto súdu vydané do jeho zrušenia, týkajúce sa otázok väzby obvinených a ďalších pre trestné konanie podstatných okolností.

Výkladom výroku v bode 3 už uvedeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel najvyšší súd k záveru, že rozhodnutia o väzbe oboch obžalovaných sú (aj so zreteľom na to, že o nich rozhodoval „neústavné kreovaný Špeciálny súd“) v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.

Viedlo ho k tomu zistenie, že pokiaľ Ústavný súd vo svojom náleze PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 vo výroku v bode 3 rozhodol, že právoplatné, ale nevykonané rozsudky Špeciálneho súdu vydané v trestnom konaní do dňa straty účinnosti zákona č. 458/2003 Z. z o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú na základe tohto rozhodnutia dotknuté dôvodom na obnovu konania podľa ustanovení Trestného poriadku v zmysle § 41b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, o to viac nemôžu byť dotknuté dôvodom na obnovu konania ešte neprávoplatné rozhodnutia bývalého Špeciálneho súdu, ktoré majú byť preskúmané v riadnom opravnom konaní na podklade opravných prostriedkov, podaných oprávnenými osobami sťažnostným, resp. odvolacím súdom.

Formálne i materiálne podmienky trvania väzby u oboch obžalovaných sú splnené, rozhodnutia o väzbe i keď vydané súdom kreovaným v rozpore s ústavou nie sú

protiústavné, preto súd o žiadostiach obžalovaných N. P. a J. B. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia».

Vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa o „nezákonnosti“, resp. nedostatku nezávislosti špeciálneho súdu v súvislosti s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009. Navyše v konaní podľa čl. 125 ústavy posudzuje ústavný súd nesúlad právnych predpisov s ústavným poriadkom Slovenskej republiky in abstracto. Záver ústavného súdu o prípadnom nesúlade niektorých ustanovení právnych predpisov s ústavným poriadkom nezakladá sám osebe porušenie základných práv a slobôd v individuálnych prípadoch aplikácie právnych predpisov. Otázku, či v konkrétnom prípade došlo k porušeniu základných práv a slobôd zo strany orgánu verejnej moci, je vždy potrebné posudzovať podľa konkrétnych okolností prípadu.

V posudzovanom prípade by ani prípadné nedostatočné odôvodnenie v uznesení najvyššieho súdu, pokiaľ ide o túto skutočnosť, nemalo s ohľadom na závery ústavného súdu v náleze sp. zn. PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 vplyv na zákonnosť sťažovateľovej väzby. V tomto náleze ústavný súd uviedol: *„Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, keď zásadné dôvody rozhodnutia ústavného súdu o nesúlade navrhovateľom napadnutých právnych predpisov s ústavou a s označenými medzinárodnými zmluvami sa týkajú kolízie inštitucionálneho vymedzenia a postavenia Špeciálneho súdu v systéme súdov Slovenskej republiky a úpravy postavenia jeho sudcov s ústavnými princípmi, nie je daná priama príčinná súvislosť medzi povahou ústavným súdom zisteného nesúladu napadnutých právnych predpisov v rámci abstraktnej ochrany ústavnosti a obsahom rozhodnutí vydaných Špeciálnym súdom v individuálnych prípadoch. Právne predpisy, ktorých nesúlad ústavný súd vyslovil v bode 1 výroku tohto nálezu, nepredstavujú hmotnoprávny základ rozsudkov Špeciálneho súdu v jednotlivých trestných veciach v zmysle § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.*

Rozhodnutia Špeciálneho súdu vydané v trestnom konaní nie sú týmto rozhodnutím ústavného súdu dotknuté.“ (obdobne napr. IV. ÚS 361/09).

Ďalej z nálezu ústavného súdu vyplýva, že „Dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky strácajú účinnosť ustanovenia právnych predpisov uvedené v bode 1 jeho výrokovej časti vyslovujúcej ich nesúlad s ústavou a s označenými medzinárodnými zmluvami (čl. 125 ods. 3 ústavy, § 41a ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Rozhodnutie ústavného súdu má vo vzťahu k preskúmaným právnym predpisom účinky ex nunc.“

Po preskúmaní rozhodnutia najvyššieho súdu, námietok sťažovateľa a záverov opierajúcich sa o nález ústavného súdu možno urobiť záver, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Toš 5/2009 z 5. októbra 2009 a jeho procesný postup v predmetnej veci nemohli porušiť práva sťažovateľa, tak ako to uvádza vo svojej sťažnosti, a že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v uvedenej veci sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a 4 dohovoru. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010